ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

מין לי מלגא שנשאם לכהן • לקמיה פריך מהיכא היא־לא,תמו משום דניסת לוי וישראל לא בת כהן היא: **מלגא** • כהן שנשא גרושה או זונה וילדה לו בן מיקרי חלל מן הכהונה כדכתיב (ויקרא כא) "לא יחלל זרעו": **עובד כוכבים נפיק ופטור** • תש"ס שתוסרין לבא בקהל יש להם קידושין והרי היא אסורה לכהן הרי דקדושין תופסין בחייבי לאוין ותע"ג דהאי מתיתין-ר"ש דדריש ו"ו ומטיבין ליה דאין קדושין תופסין בחייבי לאוין איכא הגא ביבמות (דף סט.) דאיש ליה אליבא דר"ע דכי אמר ר"ש אין קדושין תופסין בחייבי לאוין ר"מ בחייבי לאוין דשאר אבל בחייבי לאוין גרידי לא אמר שובד כוכבים איכא תורה אור

*אין לי אלא שניסת לכהן, ניסת ללוי ולישראל לעובד כוכבים לחלל לממזר ולנתין מניין ת"ל "ובת איש כהן" אע"פ שאינה כהנת * "והיא" בשריפה "ואין בועלה בשריפה *"והיא בשריפה "ואין זוממיה בשריפה רבי אליעזר אומר את אביה בשריפה ואת חמיה בסקילה אמר מר יכול אפילו חללה שבת בת סקילה היא? אמר רבא הא מני ר"ש היא דאמר שריפה חמורה סר"א דיואל ואחמיר בהו רחמנא בכהני *דבי בהו מצות יתירות תידון בשריפה קא משמע לן (ה) ומאי שנא מניה דידיה? סלקא דעתך אמינא: איהו דאשתריא היה שבת לגבי עבודה, היא כיון דלא אשתריא שבת לגבה, אימא תידון בשריפה, קא משמע לן. יכול אפילו פנויה הא "לזונות" כתיב? כדר"א דאמר *פנוי הבא על הפנויה שלא לשום אישות עשאה זונה, או אינו אומר אביה אלא להוציא את כל אדם אלא מאי ניהו שזינתה מאביה, מאי אירא בת כהן? "אפילו בת ישראל נמי *דאמר רבא "אמר לי רב יצחק בר אבודימי-אתיא "הנה הנה" אתיא "זמה" זמה: "אצטרך "סר"א: "קרא לאפוקי מדרבא מדגלי רחמנא בבת כהן=ולא בבת ישראל, קמ"ל בת... כהן: אין לי אלא שניסת לכהן, ניסת ללוי לישראל ולעובד כוכבים ולחלל לנתין ולממזר מניין תלמוד לומר "בת-איש כהן" אף על פי שאינה בהנת משום דאינסבא להו להני, לאו בת כהן היא, ותו, מדי כהנת לכהן כתיב: סר"א: "כי תחל לזונות" אמר רחמנא הני מילי היכא דקא מתחלא השתא אבל הא, כיון דקא מתחלא וקיימא מעיקרא *דאמר מר "ובת כהן כי תהיה לאיש זר" "כיון שנבעלה לפסול לה פסלה, ללוי וישראל נמי "ישבה אל בית אביה כנעורה" מכלל דכי איתיה גביה לא אכלה, אימא לא תידון בשריפה קמ"ל, ודלא, כרי"מ *דתניא "בת כהן: שניסת לישראל ואכלה תרומה משלמת את הקרן ואינה משלמת את החומש ומיתתה בשריפה, *ניסת לאחד מן הפסולין משלמת קרן וחומש ומיתתה בחנק דברי ר' מאיר וחכמים אומרים יז' וזו משלמת קרן ולא חומש ומיתתן בשריפה ר"א אומר את אביה בשריפה ואת חמיה בסקילה מאי "את אביה, ואת חמיה" אילימא את אביה=מאביה ואת חמיה=מחמיה מאי איריא בת כהן, אפילו בת ישראל נמי בתו בשריפה יוכלתו בסקילה אלא את אביה=ברשות אביה ואת חמיה=ברשות חמיה כמאן דאמר נשואה יצאת לשריפה ולא ארוסה כרבי שמעון, *האמר ארוסה וארוסה ונשואה בשריפה כרבי ישמעאל האמר ארוסה יצאת לשריפה ולא נשואה את חמיה=חנק הוא? שלח רבין משמיה דרבי יוסי ברבי חנינא כך היא הצעה של משנה לעולם כרבנן והכי קאמר כל שהוא למטה ממיתת אביה ומאי ניהו נשואה בת ישראל ואילו נשואה בת ישראל בחנק הבא במיתת אביה בשריפה כל שהיא למעלה ממיתת אביה ומאי ניהו ארוסה בת ישראל ואילו ארוסה בת ישראל בעלמא בסקילה הבא במיתת חמיה בסקילה מתקיפלה ר' ירמיה מדי למעלה, למטה קתני, אלא אמר רבי ירמיה מדי לעולם לעולם

הא מני ר"ש היא • תע"ג דר"ש לא דריש ו"ו דושופטיך בפרק קמא (דף יד. וסס) הכא דריש: סירכא

[לקמן ג. ע"ש]

[מי' תוספות עמוד ב ד"ה לתחיי]

[יבמות ס. קידו: כתו: לו. מכות כ. תמורה ה:]

יבמות נמ: סת: עו. תמורה ל.

לקמן שם: עו. פז: תגיגה יח: יבמות ב. כריתות ס.

[ל"ל דתנן]

[לקמן סו:]

תגהות הב"ח

(ה) גמ' קמ"ל ומאי שנא:

יבמות ס"ו ס"ב [כריתות ו.]

רבינו חננאל

אמר מר יכול אפילו חללה שבת והא בחילול שבת בת סקילה היא מסקינן לה לשריפה לשלא ואיקמא מ"ר ניתא דא"ר לרבי שמעון היא דקסבר שריפה חמורה מהו דתימא נחמיר עליה לתידון בשריפה קמ"ל ולא ואקשינן ומאי שנא דאביה אם חילל שבת נידון בסקילה והיא בשריפה סלקא דעתך אמינא איהו אישתריא ליה שבת בעבודה בסקרש ט' יכול אפ' פנויה וכרבי אליעזר דאמר פנוי הבא על הפנויה שלא לשום אישות עשאה זונה קמ"ל דבעינן זונות עם ויקח הבעל לדברי הכל או אינו אומר את אביה אלא שזינתה עם אביה ודחי' האי מאי איריא בת כהן אפילו בת ישראל עם אביה בשרפה כדרבה דאמר אמר לי רב יצחק בר אבדימי אתיא הנה הנה אתיא זמה זמה • פי' בבת בנו ובבת בתו כתיב הנה וכתיב באשתו בבת בנה ובבת בתה (כתיב) שארה הנה זמה היא • נמצא בה הנה וזמה ובבת בנו ובבת בתו הנה יליף הנה מהנה מה אילו כתיב בהן הנה וזמה עמה • בהן הנה וזמה עמה • כתיב קרא אחרינא ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה זמה היא באיש ישרצו אותו ואתהן האי זמה דכתיב הבא מופנה הוא לדין מסנו בכל מקום שכתב בו זמה בשרפה כמו אלו הנה נמצא כל אדם עם בתו ובת בנו ובת בתו וכולן דינו עמהן

עין משפט נר מצוה

טור א ב מיי' פ"ג מהלכות מיאסורי ביאה הלכה ג סמג לאוין מד:

יח ג מיי' פ"ב מהלכות מדות הלכה י:

יט ד מיי' פ"ח מהלכות מיאסורי ביאה הלכה ה ופפ"ז מהל' סנהדרין הלכה יא סמג לאוין נו:

כ ה מיי' פי"ח מהל' מיאסורי ביאה הלכה ג סמג לאוין קפא פוס"ע מאע"ע סימן ו סעיף ח:

כא ו מיי' פי"ח מהלכות מיאסורי ביאה הלכה יב:

כב ז מיי' פ"ח מהלכות מיאסורי ביאה הלכה ד ופ"ז מהל' סנהדרין הלכה י סמג לאוין מ:

[יבמות ב. איתא כאן: ודאי אם בכן כי תתן לזונות את אביה מ"ר אחרונה באו תעיל]

נוסחא

דינה של בת כהן הנשואה למי שאינו כהן

נוסחא מהגנ (עזראב)

"את אביה/את חמיה בקלות לזונות המשך דאמר ר' אליעזר כדי לספק דברי רבי "את אביה בשריפה ואת חמיה בסקילה" דחיות

סיגנה (אולי רבי אליעזר) דל אתרסס

לינגר קטר בין רבין ורבינא בגמ' ב'

*) [כנס בגמרא דיומא דלינן דתינה מלגמן מומם ומלוי דס"ס נפל דכנרי לבינו ול"ל ולא מומם]

בשרפה ואמרינן סר"א מדגלי רחמנא בת כהן עם אביה בשריפה סכלל שבת ישראל עם אביה אינה בשריפה ולאמרקי מג"ש דיליף רבה קמ"ל דלא ואמרי מג"ש דיליף רבה בת כהן שנשאת לישראל או אפילו לבתי ולחלל ולנתין ואבלה בתרומה משלמת קרן*) ודומש ואם דינתה נידונת בשריפה ואע"פ שנתחללה: **אמר** מר ר' אליעזר אומר את אביה ואת חמיה בסקילה: ואמרינן מאי את אביה ואת חמיה אילימא את אביה שזינתה מאביה ואת חמיה שזינתה את חמיה • מאי אתא ר' אליעזר לאשמעינן כולי עלמא ואפילו בת ישראל בתו בשרפה וכלתו בסקילה • אלא את אביה ברשות אביה כלומר ארוסה ברשות חמיה כלומר נשואה כמאן דאמר נשואה ושקלו ופרו בה ורבו דברים משומים הם • ואיקמא רבינא דהוא בתרא הכי לעולם כרבנן דאמרי ארוסה בת כהן בסקילה ותנשואה בשרפה ואפיך אימא הכי את אביה בסקילה כלומר דינתה ברשות אביה ותיא ארוסה בסקילה כרשות חמיה נשואה בשרפה • והאי דקתני את אביה בשרפה סירכא נקט • כלומר בל בת עם אביה בשרפה וכלתו בסקילה • שלח רבין משמיה דר' יוסי ברי' חנינא כך הצעה של משנה • את אביה בשרפה ואת חמיה בסקילה והבי קאמר בת כהן כל שהיא למטה ממיתת אביה ומאי ניהו נשואה בת ישראל אם דינתה דינה בחנק בת כהן נשואה שזינתה דינה בשרפה כגון בת כהן יצאה לשרפה ולא ארוסה אלא ארוסה אשולו בת כהן בסקילה ואע"ג דרמי ירמיה מדי למטה ולמעלה קתני • ארוסה כמיתת כלה שזינתה עם חמיה בסקילה • ורבי אליעזר כרבנן סבירא ליה דאמר נשואה בת כהן יצאה לשרפה ולא ארוסה אלא בת כהן בסקילה ואע"ג דרמי ירמיה מדי למטה ולמעלה קתני • אמר

סירכא נקט • פ"ה והא דקאמר את אביה ולא נקט לשון חרוסה ולשון נשואה סירכא נקט וקשה דבכל הספרים כתיב והא דקאמר את אביה בשריפה ויש לומר דעתן טעם במה טעה שנכנה את אביה בשריפה כיון שהיא בסקילה ומשני סירכא נקט סירכיה דקרא דכתיב את אביה היא מחללת בתה תשרף ומיהו קשה דלא יהיב טעמא אלא אמאי נקט את אביה בשריפה אבל בכלתו לא יהיב טעמא וי"ל דהא דקתני את אביה בשריפה סירכא נקט משום דבעלמא בתו בשריפה וכלתו בסקילה:

הלכתא למשיחא • בפרק ב"ש בזכחים (מה:) פריך נמי הכי, והא דפסקינן הלכה כר' יוסי *(במשנה) ו' יוחסין (קדושין דף מב:) דמתידי ממזרים לימהר לגאולה בזה"ז אלא להתרחק ממספקות שאינן יודעות דבמחזר שאינו יודע מיירי, ובפ"ק דיומא (ר' יני. ופס) דפסקו כרבי יוסי דלשון מוזר לעבודתו לגאולה לו פרנס שנתמנה על הציבור ומבר מחמת האונס, מיהו בפ"ב התכלת (מנחות נב. ופס) קשה דפסק ר' יוחנן כאבא *(שאול) בן חוסאי, ונראה דרב יוסף פריך דוקא הכי הכא ובפ' ב"ש (זבחים ל' מה:) והר"ר חיים פירש דלא פריך אלא היכא דאיכא תרתי שהיא למשיחא וגם עשה איסורא, כיון דליכא נפקותא אלא על ידי איסור אין לפסוק הלכה *למשיחא ועל דלא פריך אלא *היכי דלא ל"מ אלא לייסב דיסבי דשמעתין כדמסיק, אבל הכי יש נפקותא איסור והיתר אף על גב דהוי למשיחא*:

לאחיו ולא לאחותו • תימה ה"ל מדכתיב היא ולא טעלה היא ולא זוממיה וי"ל דאי מהיא לאחותה לא הוה ממעטינן זוממים משום דבמיתן זמם קמ"ל לאחיו ולא לאחותו ואי מהתם ה"ל ה"מ היכא דמעידין נמי על הטעל:

ורבי ישמעאל סבר מדקא"ל בת וכת כו' • וא"ת היכי ס"ד דהדר ביה דאם כן בת וכת למה ליה *הא לא אתא בת וכת אלא לאפוקי מג"ש וי"ל דלא תימא דוקא חרוסה מדיא דנעיל דמה כשהליה בת ישראל לסקילה חרוסה ולא נשואה:

הסיא

כב א מיי' פ"ב מהלכות עדות הלכה י:

[ל"ל נמרא]

[ל"ל יוסי]

[ל"ל נגרם בכאן וי"ל]

רבינו חננאל

אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר רב חלכתא כדשלח רבין משמא דר' יוסי ברבי חנינא ומתמה רב יוסף חלכתא למשיחא כלומר דיני נפשות עכשיו אין דנין אין צריכין לו החלכה אלא ביטות המשיח • א"ל אביי אלא מעתה שחיטת קדשים נמי הכי וכי יש עכשיו מקדש להקריב בו קדשים אלא דדרש וקבל שכר הכי נמי דדרש וקבל שכר ואסיק' פגיא דשמעתא הלכה כוותיה קאמרינן מאי ר' ישמעאל דאמרינן לעילא ולא כר' ישמעאל דתניא בת כהן כי תחל לזנות בנערת ארוסה הכתוב מדבר דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר ארוסה ואחות ארוסה יצאת לשרפה יכול אפילו פנויה כו' עד א"ל רבי עקיבא ישמעאל אחי בת ובת אני דורש כלומר היה לו לומר בת כהן כי תחל לזנות למה אמר רבה בר אבוה אמר רב חלכתא כדשלח רבין משמא דר' יוסי ברבי חנינא ומתמה רב יוסף חלכתא למשיחא כלומר דיני נפשות עכשיו אין דנין אין צריכין לו הלכה אלא ביטות המשיח • א"ל אביי אלא מעתה שחיטת קדשים נמי הכי וכי יש עכשיו מקדש להקריב בו קדשים אלא דדרש וקבל שכר הכי נמי דדרש וקבל שכר ואסיק' פגיא דשמעתא הלכה כוותיה קאמרינן מאי ר' ישמעאל דאמרינן לעילא ולא כר' ישמעאל דתניא בת כהן כי תחל לזנות בנערת ארוסה הכתוב מדבר דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר ארוסה ואחות ארוסה יצאת לשרפה יכול אפילו פנויה כו' עד א"ל רבי עקיבא ישמעאל אחי בת ובת אני דורש כלומר היה לו לומר בת כהן כי תחל לזנות בנערת ארוסה הכתוב מדבר דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר ארוסה ואחות ארוסה יצאת לשרפה יכול אפילו פנויה כו' עד א"ל רבי עקיבא ישמעאל אחי בת ובת אני דורש כלומר היה לו לומר בת כהן כי תחל לזנות למה אמר רבה בר אבוה אמר רב חלכתא כדשלח רבין משמא דר' יוסי ברבי חנינא ומתמה רב יוסף חלכתא למשיחא כלומר דיני נפשות עכשיו אין דנין אין צריכין לו הלכה אלא ביטות המשיח • א"ל אביי אלא מעתה שחיטת קדשים נמי הכי וכי יש עכשיו מקדש להקריב בו קדשים אלא דדרש וקבל שכר הכי נמי דדרש וקבל שכר ואסיק' פגיא דשמעתא הלכה כוותיה קאמרינן מאי ר' ישמעאל דאמרינן לעילא ולא כר' ישמעאל דתניא